

## KÚRIA

Bfv.II.520/2014/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év január hó 7. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

### **v é g z é s t:**

A garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben V. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kaposvári Járásbíróság 13.B.87/2012/119. számú, valamint a Kaposvári Törvényszék 1.Bf.149/2013/16. számú ítéleteit **V. rendű terhelt** tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

### **I n d o k o l á s**

I. A Kaposvári Járásbíróság a 2013. január 16. napján meghozott és kihirdetett 13.B.87/2012/119. számú ítéletével V. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett garázdaság büntetében [1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - 271.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont], és társtettesként elkövetett testi sértés büntetnének kísérletében [korábbi Btk. 170.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés].

Ezért öt halmazati büntetésül - mint többszörös visszaesőt - 1 év 8 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte, rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség megfizetéséről.

A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék a 2013. szeptember 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét V. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta. A járásbíróság által garázdaság büntettként értékelt bűncselekményt az elkövetői minőség változatlanul hagyásával a 2012. évi C. törvény [továbbiakban: Btk.] 339.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és d) pontja szerint, a testi sértés büntette kísérleteként értékelt bűncselekményt az elkövetői minőség ugyancsak változatlanul hagyása mellett a Btk. 164.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés szerint minősítette. Az V. rendű terhelt szabadságvesztésének tartamát 2 év 4 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 4 évre felemelte. Az V. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést fegyházban rendelte végrehajtani, egyben megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az V. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen V. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt jogszabályi hivatkozás nélkül, tartalmát tekintve a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozással.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság elfogultan járt el akkor, amikor vele szemben a jogerős határozat meghozatalakor már hatályban lévő új Büntető Törvénykönyvről rendelkező 2012. évi C. törvényt alkalmazta. Emiatt hátrányos helyzetbe került, tekintettel arra, hogy a végrehajtási fokozatát fegyházban határozták meg, és a feltételes szabadságból is kizárták. Kifogásolta azt is, hogy bizonyítékok hiányában került sor a felfegyverkezve történő elkövetés megállapítására, és nem vették figyelembe az eljáró bíróságok azt, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelték megváltoztatták a vallomásukat és visszavonták az őt terhelő vádakát. Mindezek alapján a másodfokú ítélet felülvizsgálatát indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.675/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Indítványában egyrészt utalt arra, hogy miután az V. rendű terhelt tulajdonképpen a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységén keresztül vitatta bűnösségének megállapítását, ez törvényben kizárt.

Másrészt kifejtette, hogy a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elbíráláskor hatályos büntető jogszabályok a terhelt számára kedvezőbbek. Észrevételezte azt is, hogy a másodfokú bírósággal szemben bejelentett minden konkrétumot nélkülöző elfogultsági kifogást a felülvizsgálati eljárásban elbírálni nem lehet, így ennek érdemi vizsgálatára nincs mód.

Az V. rendű terhelt meghatalmazott védője az ügyészi indítványra tett észrevételében úgy foglalt állást, hogy az V. rendű terhelt vonatkozásában - különös tekintettel a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége miatt - az 1978. évi IV. törvény rendelkezései kedvezőbbek.

III. Az V. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa részben törvényben kizárt, részben nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt - a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján - tanácsulésen bírálta el.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okokból van helye. Az (1) bekezdés a) és b) pontja az anyagi jogszabálysértésekre alapított felülvizsgálati okokat határozza meg, míg az (1) bekezdés c) pontja az abszolút eljárási szabálysértések esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét.

Emellett a Be. 423. §-ának (1) bekezdése kötelező erővel írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható, felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye. [Be. 419. § (1) bekezdés, Be. 388. § (2) bekezdés]

Ebből következően a Kúria nem vizsgálhatta V. rendű terhelt azon hivatkozásait, amelyek szerint a neki felrótt események nem az ítélet tényállásában rögzített módon történtek.

A felülvizsgálat ebben a részében a bizonyítékok értékelését, a jogerős ítéletben megállapított tényállás megalapozottságát, és a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja, amely törvényben kizárt.

A Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 416. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján és a Be. 423. §-ának (5) bekezdésére figyelemmel a 416. § (1) bekezdésének c) pontjában megjelölt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések tekintetében bírálta felül. Ilyen az utóbb említett körbe sorolható ún. abszolút eljárási szabálysértést azonban sem az elsőfokú bíróság, sem a törvényszék eljárásában nem észlelt.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A töretlen a bírói gyakorlat szerint annak a kérdésnek az eldöntése során, hogy az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos törvény

tesz-e lehetővé enyhébb elbírálást, nem csak az alkalmazandó büntetés neme és mértéke alapján, hanem a büntetőjogi felelősségre vonatkozó összes rendelkezés egybevetésével kell dönten. Ebből a szempontból pedig figyelembe lehet, illetve kell venni a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezéseket is.

A büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés megsértésére való hivatkozással azonban csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha azáltal a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt alkalmazott törvénysértő büntetést vagy intézkedést.

A hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 2. §-ának (1) bekezdése szerint a bűncselekményt - a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivételekkel - az elkövetés idején hatályban lévő büntető törvény alapján kell elbírálni. A (2) bekezdés értelmében, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni.

Az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 2. §-a alapján a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje.

A Kúria Büntető Kollégiumának 4/2013. (X.14.) BK véleménye szerint határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi C. törvény (Btk.) 2. § (1)-(2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik. Megváltozása alapot ad - enyhébb elbírálás címén - az új törvény alkalmazására.

Mindezek alapján a rendes elbírálás keretében lehetőség van az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény alkalmazására, amennyiben - egyéb hátrányosabb rendelkezések hiányában - a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezések enyhébb elbírálást eredményeznek.

A felülvizsgálat azonban rendkívüli jogorvoslat. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontjában írt felülvizsgálati ok szempontjából nem eredményez törvénysértő büntetést, és ezért nem ad okot a felülvizsgálatra, ha az alapügyben eljáró bíróság nem, vagy törvénysértően határozza meg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a Btk. 2. §-ának alkalmazása kapcsán az adott időpontban hatályban lévő büntető anyagi jogi szabály csak egységesen alkalmazható (BH 2006.383.).

Erre figyelemmel, abban a kérdésben, hogy az 1978. évi IV. törvény hatálya alatt elkövetett, de a jogorvoslat következtében a 2012. évi C. törvény hatályba lépését követően jogerősen elbírálandó bűncselekmény tekintetében az utóbbi törvény alkalmazása kedvezőbb-e, elsősorban a bűncselekmény - e két törvény szerinti - minősítéséhez tartozó büntetési tételek összevetésével kell állást foglalni. Ehhez képest vehetők figyelembe a büntető törvény általános részében írt egyéb, a büntetés kiszabásával összefüggő, és az elbírálásra kiható rendelkezések, amelyek a kedvezőbb büntetési tételkeret alkalmazása folytán előálló előnyösebb helyzetet akár közömbösíthetik is, és ezzel a fő szabály, az elkövetéskor hatályos törvény szerinti elbíráláshoz vezethetnek (BH 2014.129.).

A felülvizsgált ügyben ezért elsősorban a büntetési tételkeretnek van meghatározó jelentősége.

A másodfokú bíróság az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény szerint minősítette a terhelt garázdasággént és testi sértésként értékelt cselekményeit.

Az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) szerint ugyanis a csoportosan, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntetnének a büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, míg az elbíráláskor hatályos Btk. szerint csak három évig terjedő szabadságvesztés.

A halmazati büntetés mértéke a többszörös és különös visszaeső terhelt tekintetében az elbíráláskor hatályos Btk. szerint a garázdaság alacsonyabb büntetési tételkerete folytán ugyancsak kedvezőbb, mert míg az 1978. évi IV. törvény 85. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel a büntetési tétel felső határa 7 év 6 hónap, addig az elbíráláskor hatályos Btk. 81. §-ának (3) bekezdése alapján 4 év 6 hónap szabadságvesztés. Mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor hatályos büntető törvény rendelkezése szerint a két évet meghaladó szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház.

A másodfokú bíróság, és a Legfőbb Ügyészség ezért helyesen mutatott rá arra, hogy a cselekmények törvényes minősítése kapcsán az elbíráláskori új Btk. rendelkezései kedvezőbbek az V. rendű terhelthez.

Megállapítható tehát, hogy az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 47.§-ának (4) bekezdése a feltételes szabadságra bocsátást illetően kétségtől kedvezőbb rendelkezést tartalmaz,

azonban a cselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeretek tekintetében az elbíráláskori 2012. évi C. törvény rendelkezései minősülnek enyhébbnek. Erre figyelemmel pedig önmagában a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó hátrányosabb rendelkezések nem alapozzák meg a Btk. 2. §-a (2) bekezdésének alkalmazását, ezért nem eredményezhetik a felülvizsgálati eljárásban sem a támadott jogerős határozat megváltoztatását.

A bűncselekmények törvénysértő minősítése, és a büntetőjog más szabályának megsértése folytán kiszabott, illetve alkalmazott törvénysértő joghátrány hiányában a felülvizsgálatra nem kerülhet sor. Az V. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés neme és mértéke pedig nem törvénysértő.

Végül a Kúria a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakkal egyezően azt állapította meg, hogy V. rendű terhelt a felülvizsgálati indítványában a másodfokú bíróságot minden konkrétum nélkül minősítette elfogultnak, ezért az utólag előterjesztett kizárás iránti indítvány érdemi elbírálására nincs törvényes lehetőség.

Mindezekre figyelemmel a Kúria - a Be. 424. §-ának (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva - a megtámadott határozatokat Valenta Krisztián Zsolt V. rendű terhelt tekintetében - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. §-a (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria a Be. 421. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. január hó 7.

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s. k. előadó bíró, Dr. Feleky István s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző  
NYM